

1951

1950

1949

DŘEVNÍ ČASY TVRĎÁKŮ

"For a lazy, athletic alcoholic, a resort town is the best place in the world, and I sincerely think I am unsuited to live anywhere else," says Ted Ross, who moved to Stowe as a bachelor in 1964 and has since been divorced, made and lost money and jobs and, at the moment, is downright broke but having a good time. He first came to Stowe in 1949 with his father, a member of the Ski Club of New York. Formerly a magazine advertising salesman in New York, Ross quit his job because he wanted to live in a resort and do a lot of skiing.

"With a partner, I started The Shed, then sold out when I found that there was no place for me behind the bar. I taught skiing and worked for a regional ski magazine that went bust. I started repping ski clothes and selling real estate, bought a house, and got married. I wanted a family and things were going well.

"My troubles began the year it didn't snow. I didn't sell any skiwear. Real estate went sour. Then I had a conflict with the skiwear company I was repping and was fired. My wife asked for a divorce and our house burned down. Then I decided I had to do something. I went to the Mt. Mansfield Ski School.

Ross teaches skiing in the winter and started a clothing company called Cross Country Ski Fashions that has yet to see the light of a decent balance sheet.

TEXT: TOM REPIK

Lyzování v Evropě i Americe se těšilo nejbouřlivějšímu vzestupu, když bylo plné syrového nepohodlí. Po druhé světové válce a celá padesátá léta šlo o drsnáčkou aktivitu lákající odhodlané povahy ochotné vydržet stát hodinově fronty na kotvu či sedačku. Konečky prstů i nosy rutinně omrzaly. Aby se při dlouhé jízdě línou jednoseďadkou trochu zahřáli, nosili skijeri tlusté spodní prádlo, flanelovou košili, dva vlněné svetry a navrch šustákovou větrovku. Dole pod kopcem se mohli ohřát v chatě – zachtlé tmavé boudě plné štiplavého kouře z mizerně táhnoucích kamen a ručně balených cigaret.

Na kopec se nechávali vytáhnout zaháknutím na šhubavě se pohybující lano, jež umělo vyhazovat klouby z ramen a sem tam podrtit nějaký

ten zapomenutý prst. Dolů se spouštěli celou zimu dokola rozjžděným sněhem, maskujícím různě hluboko pod povrchem ukryté kameny. Čas od času víc než dvoumetrové dřevěné lyže přišly o kus hrany nebo se zkroutily do vrtule. Kožené boty se střídavě scvrkávaly a bobtnaly. Vázání vypadalo a nezřídká i fungovalo jako past na medvědy. Pevná kovová špička držela botu jako ve svěráku; pokud si lyžař při krkolomnějším pádu nevytkl kotník nebo nezlomil nohu, pak nejspíš proto, že lyže se zlomila dřív.

Podmínky na svazích byly přesně takové, jak se přes noc vyspala mamá příroda, včetně drnů trávy, trčících klacků, pařezů či vydřeného šterku. Jedinou technologií na kopci byl prostý lanový vlek; sněhové rolby byly ještě na houbách spolu s digitálkami, tempomatem a facebookem. Vlekař býval ochoten darovat lístek tomu, kdo se uvolil hodinu ráno sešlapávat svah.

AMBIČÍ RUBRIKY JE PŘIŽIVIT NOSTALGICKOU VÍRU, ŽE LYŽAŘSKÁ MINULOST BYLA PŘINEJMENŠÍM STEJNĚ DOBRÁ JAKO SOUČASNOST. SOUDOBÉ TECHNOLOGIE, NÁKLADNÉ INVESTICE I MAZANÝ MARKETING VJEM LYŽAŘOVA ZÁŽITKU BEZESPORU MĚNÍ. ČINÍ JEJ VŠAK POKROČILEJŠÍM, HODNOTNĚJŠÍM? PŘEBÍJÍ POHODA HEBCE VYŽEHLENÉHO MANŠESTRU VÝZVU PŘINUTIT 215CM LYŽE TOČIT V NEUPRAVENÉM HLUBOKÉM? JE DNEŠNÍ LYŽAŘSKÁ MÓDA VÍC ŠIK NEŽ V ŠEDESÁTKÁCH? KROJENÝ CARVINGOVÝ OBLOUK ELEGANTNĚJŠÍ NEŽ SNOŽNÝ STEINA ERIKSENA? KDOVÍ. JISTĚ SE ZDÁ BÝT JEDNO: RADOST Z KLOUZÁNÍ PO SNĚHU ZŮSTÁVÁ VŮČI POKROKU IMUNNÍ.

Na svou vikendovou romantiku vyráželi nadšenci už v pátek večer s lyžemi na ramenou a batohem na zádech. Nejčastěji směr nádraží; lyžařské vlaky byly v poválečných letech častým a relativně levným druhem spojení s horami. Šlo jej učinit ještě levnějším, pokud se člověk po nástupu do vagonů zašil před procházejícím konduktérem. Alternativou často i šest či více hodin trávajícího železničního cestování byla o nic rychlejší, natož bezpečnější jízda autem po namrzlých úzkých silnicích. Pokud uhadila obleva, lyžař mohl najít po návratu z kopce své auto s koly utopenými v blátě. Hůř pak bylo, když zase přituhlo.

Vikendoví dobrodruzi přespávali v primitivních farmářských boudách, skrz jejichž netěsnící prkenné stěny cestoval mrazivý vzduch sem a tam. Kdo nechal večer na stole sklenici vody, ráno z ní měl kus ledu. Záchody byly obvykle suché na dvoře, jediný tekoucí kohoutek v boudě

se nechával záměrně stále kapat, aby nezamrzlo potrubí. Kamna na dříví dokázala hromadnou ložnici jakž takž vytopit, ráno však byl oheň vyhaslý. První ranní rutinou tak nebyla cesta na záchod, nýbrž sehnat nějaké třísky a foukat do zbytků žhavých uhlíků. Sušení bot se vyvinulo v komplexní strategii umístít je u kamen dost blízko, aby se vyhřály, ale ne příliš, aby se náchyl-ná kůže nezničila.

Tehdejší lyžaře nemohly odradit ani strasti strohého vybavení a primitivních vleků, ani občasná omrzliny, dešť, ledovka nebo vichřice. Všechno nepohodlí je paradoxně utužovalo v pocitech kamarádství a sdíleného dobrodružství – hodnotách, o nichž dnešní reklamy areálů, přechvalujících svá polstrovaná křesla a zasněžovací systémy, pohříchu mlčí.

Že ještě v šedesátých letech nemělo lyžování nouzi o pravověrné srdcaře, naznačuje výstřižek z tehdejšího amerického SKI: „Pro líného sportovního ochmelku, jako jsem já, je horské středisko nejlepším flekem na světě. Jinde bych žít nedokázal, čestně,“ říká rodilý newyorčan Ted Ross, který přišel do Stowe jako mladík v roce 1964. Od té doby se stihl oženit, rozvést, vystřídat něco zaměstnání, vydělat a ztratit dost peněz. V současnosti je na dně, ale užívá si to. „S kámošem jsme si otevřeli hospodu, ale brzy ji zas prodali – to když mi došlo, že nebudu na té správné straně baru. Učil jsem

lyžování a psal pro místní skimagazín, ten ale zkrachoval. Prodával jsem pak lyžařské oblečení, dělal do realit, koupil jsem dům a oženil se. To byly fajn časy. Jenže další zimu nenapadl sníh a začalo to. Reality šly do kytek, oblečení se neprodávalo, dostal jsem padáka. Žena požádala o rozvod, vyhořel nám barák. Něco jsem ale musel dělat – šel jsem zas učit.“ Ted v zimě vyučuje lyžování a začal podnikat s běžkařským oblečením. Zatím je v tom po krk, uzavírá dobový článek.

Sladké pionýrské padesátky a šedesátky západního světa. Lyžař byl tehdy tím, kdo nejen lyžoval, nýbrž i vstoupil do svěbytné kultury pulsující atmosférou ryziho přátelství a nezměrné lásky k horám. Nakolik stejný, či nestejný lidský druh se vozí ve vyhříváných bublinách lanovek dnes?

Rekreačně lyžující amerikanofil, expert na marketing horských středisek. Bloguje na Kovboj.cz.

TOM ŘEPIK

→ PŘÍŠTĚ:

Bejby nebude sedět v koutě (1948)
V roce 1948 bylo ve městě Stowe zaregistrováno 26 hotelů, z nichž 18 mělo na vývěsce nenápadný nápis „Restricted.“

AVEX SKI

MONTANA + SKISERVIS VE ZLÍNĚ
autorizované servisní centrum
automat se širokým brusným kamenem
vysoce kvalitní systém finální úpravy skluznice
závodní struktury, závodní tuning hran

MONTANA +

Top ski service team *****

AUTOMAT MONTANA + RACE EDGE

pro úpravu závodní hrany lyže
vyzkoušejte dokonale ostrou hranu
při maximální šetrnosti broušení
pro perfektní carving, sportovní lyžaře

**SERVIS
MONTANA +
SWISS**

**PRODEJNA
ZIMNÍ
SPECIÁLKA**

**PŮJČOVNA
TESTCENTRUM
VIP LYŽE**

**BOOTFITTING
VÝROBA
VLOŽEK**

AVEX SKI, SMETANOVA 5531, 760 01 ZLÍN
TEL. 577002760

www.avexski.cz

